

A Boky fihirana.

- ❖ Avy amin'ny teny grika hoe *Salamooi* (hira hiraina miaraka amin'ny zava-maneno) ny anaran'ny boky, ary izay no lohatenin'ilay boky ao amin'ny Septuangint (LXX). *Tehillim* (fiderana) no anarany amin'ny teny Hebreo.
- ❖ Nampiasaina ho fihirana nandritra ny fanompoam-pivavahana tao amin'ny tempoly sy tao amin'ny synagoga ny salamo.
- ❖ Ahitana toro-marika ny amin'ny zava-maneno, ny feon-kira, ary ny mpitarika ny antokom-pihira ao amin'ny teny fampidirana amin'ny salamo maromaro (oh: Sal. 9; 45; 88).
- ❖ Ny sasany tamin'izy ireo dia nampiasaina tamin'hy fotoana manokana:
  - Amin'ny fanompoam-pivavahana Sabotsy (Sal. 92)
  - Nandritra ny fivahiniana masina tamin'ireo fety fanao isan-taona sy voaloham-bolana (ny "hallel egyptiana" Sal. 113-118; sy ny "hallel lehibe" Sal. 136)
  - Tamin'ny fanompoam-pivavahana maraina tao amin'ny synagoga ("hallel isan'andro" Sal. 145-150)
- ❖ Ny fiangonana kristiana koa dia nandray ny bokin'ny Salamo ho fihirana amin'ny fanompoam-pivavahana (Kol. 3:16; Efes. 5:19).

B Ny mpanoratra sy ny fanandramany.

- ❖ Ny ankamaroan'ny salamo dia nosoratan'i Davida (2 Sam. 23:1). Nisy mpanoratra hafa koa:
  - Asafa sy ny zanany (50, 73-83)
  - Ny zanak'i Kora (42, 44-47, 49, 84-85, 88)
  - Hemana Ezrahita (88, mpiara-manoratra)
  - Etana Ezrahita (89)
  - Solomona (72, 127)
  - Mosesy (90)
- ❖ Maro amin'ireo salamo no manambara ny fanandramana nolalovan'ireo mpanoratra azy (mitovitovy amin'ny antsika):
  - Toe-java-tsarotra
  - Fisalasalana sy fahoriane
  - Fanandraman'ny famelan-keloka avy amin'Andriamanitra
  - Fifaliana
  - Fanoloran-tena sy fankasitrahaha an'Andriamanitra noho ny fahatokiany sy ny fitiavany
  - Fanantenana an'Andriamanitra
  - Fahatokiana ny teny fikasan'Andriamanitra
  - Vavolombelon'ny fanavotana
  - Fitalahoana famonjena.

D Lohahevitra sy endrika.

- ❖ Ahitana lohahevitra isan-karazany izay mahafaoka ny fitambaran'ny fanandramana lalovan'ny olombelona sy ny fifandraisany amin'Andriamanitra ny Salamo:
  - Hira fiderana an'Andriamanitra amin'ny maha-Mpamorona, Mpanjaka ary Mpitsara Azy
  - Salamo fisaorana noho ny fitahiana tsy tambo isaina avy amin'Andriamanitra
  - Fitainana izay mitalaho amin'Andriamanitra mba hanafaka antsika amin'ny toe-java-tsarotra
  - Salamon'ny fahendrena izay manome tari-dalana azo ampiharina eo amin'ny fiaianana
  - Salamo miresaka ny amin'ny mpanjaka, izay manondro an'i Kristy Ilay Mpanjaka sy Mpanafaka
  - Salamo momba ny tantara izay mampahatsiay ny tantaran'ny Israely taloha sy ny fahatokian'Andriamanitra
- ❖ Miendrika tononkalo izy ireo. Ny tononkalo Hebreo dia tsy mitovy amin'ny tononkalo tandrefana. Ny endrinny sasany dia:
  - Parallélisme : Manakambana teny, fehezanteny na eritreritra mitovy, miverimberina na hevitra mifanohitra (Salamo 8:3)

- Sary : Fampiasana fiteny an'ohatra (Salomo 98:8)
- Mérisme : Maneho zavatra iray manontolo amin'ny alalan'ny singa roa mifanohitra (Salomo 88:1)
- Tsilaolaon-teny: Mampiasa teny mitovitovy feo izy ireo mba hanasongadinana hafatra. Ao amin'ny Salamo 96:5 dia misy kilalao teny noforonina eo anelanelan'ny *elohim* (andriamanitra) sy ny *elilim* (andriamanitsy izy)

E Boky vavaka.

- ❖ Nivavaka nivantana tamin'Andriamanitra toy izao ny mpanao salamo (Sal. 5:2).
- ❖ Ao amin'ny Salamo, Andriamanitra sy ny olombelona dia mifandray mivantana. Amin'ny alalan'ny vavaka sy fiderana, ny olombelona – eo ambanin'ny fitarihan'ny Fanahy Masina – dia maneho ny fanantenany, ny tahotra, ny fahatezerany, ny alahelony ary ny fanaintainany. Fihetseham-po izay mihoatra ny sakana noho ny toe-javatra, ny fivavahana, ny fiavian'ireo mpamaky azy. Isika rehetra dia afaka mahatsapa ny fanandramana iainantsika, amin'ny fotoana iray na hafa, ao amin'ireo lohahevitra ao amin'ny salamo.
- ❖ Hitantsika ao anatin'ireo vavaka ireo ny asa mivantana ataon'ny Fanahin'Andriamanitra (2 Sam. 23:1-2).
- ❖ Afaka mahazo fitoniana koa isika amin'ny fanantenana fa mihaino ny vavaka ataontsika Andriamanitra (Sal. 66:19).

F Ny mpandray anjara fotora: Andriamanitra.

- ❖ Toy ny eo amin'ny fainan'hy mpanao salamo, dia tsy maintsy ho ivon'ny fainantsika Andriamanitra, ary fantatsika fa afaka miantehitra Aminy amin'ny toe-javatra rehetra isika.
  - Fisaintsainantsika mandrakariva Izy (Salamo 16:8)
  - Mankalaza sy midera Azy mandrakariva isika (Salamo 44:8)
  - Izy no aro sy hery ho antsika (Salamo 46:1)
  - Mihoby Azy am-pifaliana isika (Salamo 47:1)
  - Mitaraina Aminy isika mitady ny fankasitrabay (Salamo 57:2)
  - Mamboraka ny fontsika eo anatrehany isika (Salamo 62:8)
  - Mitaky ny fahamarinany isika (Salamo 82:8)
  - Fantatsika fa miaro antsika amin'ny ratsy Izy (Salamo 121:7)
- ❖ Noho ny Salamo, dia fantatsika fa mihaino antsika Andriamanitra, na dia tsy mahita Azy aza isika, sady mamaly ny vavaka ataontsika amin'ny fotoana mety indrindra (Sal. 3:4; 10:1; 20:5-6).
- ❖ Ao amin'ny tempolin masina Andriamanitra, nefo eo anilako koa Izy (Sal. 11:4; 23:4). Afaka matoky sy tsy manana ahiahy isika eo anatrehany (Sal. 119:58).

FANDAMINANA SY IREO LOHAHEVITRA ANKAPOBEN'NY SALAMO

BOKY	SALAMO	VOTOATINY	SALAMO MISONGADINA
I	1-41	Fanenenana tsapan'ny tena manokana. Ny ankamaroan'ireo Salamo anatin'ity fizarana ity dia saika ahitana filazana mpandray anjara mpanohitra ny mpanao Salamo antsoina hoe "ny fahavaloko."	1, 2, 24
II	42-72	Maro no nosorotana nandritran'ny fiandrianan'i Davida. Voatononona amin'ny ankabeazan'ny Salamo anatin'ity fizarana ity ihany koa ny fahavaloo.	45, 48, 51, 54-64
III	73-89	Fitambaran'ireo asa soratry ny zanak'i Asafa sy Kora	78
IV	90-106	Fitambarana Salamo fiderana (95-100)	90, 103-105
V	107-150	Fitambaran'ireo haleloia (111-117) sy Salamo fivahinianana (120-134)	107, 110, 119